

Høringssvar: Bevaringsstrategi for næringers og industriers kulturmiljø

Tydelige rammer og forutsigbarhet

NHO Byggenæringen støtter intensjonen om å ta vare på næringers og industriers kulturmiljøer. Samtidig er det avgjørende at strategien ikke skaper ytterligere uforutsigbarhet for aktører som utvikler boliger, offentlige formålsbygg og næringsbygg i pressområder.

I byer og pressområder, hvor areal er en knapp ressurs, må det legges særlig til rette for ombruk og ny bruk av kulturmiljø. På sitt beste, kan ombruk av nedlagte industri- og næringsvirksomheter tilføre nye kvaliteter til nærområder samtidig som selve kulturmiljøet bevares. For en utbygger med mål om å transformere et område, vil imidlertid dette kunne medføre store tilleggskostnader, som til syvende og sist vil bli ført videre til en sluttkunde. I en tid med lav boligproduksjon og svært lav nyboligbygging i pressområder, og hvor det samtidig er et uttalt mål å dekke mer av bolig- og byggbehovet ved bruk av grå arealer, må det i større grad utvises en forståelse for utbyggers syn. NHO Byggenæringen støtter utviklingen av et kunnskapsgrunnlag, jf. s. 22 i høringsutkastet, hvor disse perspektivene også innlemmes. Det må være et selvstendig mål at prosjekter i en reguleringsfase ikke opplever lengre prosesser og økt usikkerhet knyttet til hva som er mulig og tillatt.

For en utbygger er det ofte mer krevende og dyrere å bygge på arealer "det har vært noe på fra før" enn å bygge på jomfruelig areal. Derfor er NHO Byggenæringen opptatt av at det må bli billigere og enklere å bygge på grå arealer. Vi deler ambisjonene om å ta bedre vare på det vi har, men samtidig kan restriksjoner som følge av bevaringshensyn være en showstopper for helhetlige og nødvendige transformasjoner. Bevaringshensyn må innarbeides tidlig i reguleringsprosessene, ikke komme som innsigelser sent i løpet.

Ombruk og rehabilitering medfører følgelig høyere investeringer, mer kompleks prosjektering og spesialkompetanse. En nasjonal støtteordning for bevaringsbasert transformasjon kan eksempelvis være med å sikre at prosjekter kan realiseres.

Styrking av håndverket

Bevaring av næringers og industriers kulturmiljø forutsetter at det finnes fagfolk med riktig kompetanse. Derfor er det positivt at strategien trekker fram håndverksfagene.

Byggenæringen opplever i dag mangel på kompetanse og rekruttering til særlig de mindre håndverksfagene, slik som mur-, blikkenslager-, og taktekkerfaget. Vår bekymring er at disse fagene på sikt står i fare for å forsvinne uten tydelig satsing. Strategien bør være tydelig på behovet for å satse på utdanning av nye fagarbeidere med slik kompetanse, både via fagbrev og mesterutdanning. Bevaringsstrategiene må være

tydelig på dette behovet overfor utdanningsmyndighetene. Et godt sted å starte er å knytte bevaringsstrategiene tett sammen med Riksantikvarens håndverksstrategi med mål om å øke handverkskompetanse og kapasitet for å bidra til en grønnere byggenæring.

Strategien er langt på vei skrevet ut fra oppdragsgivers perspektiv og ønsker, og i mindre grad perspektivene til eiere, brukere og forvaltere av kulturminner. Det kan få den konsekvens at utfordringsbildet disse opplever i mindre grad er løftet frem.

Det er også aktører vi mener er viktig, for eksempel eiendomsutviklere, som er utelatt fra arbeidet med bevaringsstrategiene.

Vi viser for øvrig til høringssvar fra Bygg og Bevar.

Guro Hauge
Direktør for bærekraft og samfunnspolitikk
NHO Byggenæringen